

KINNITANUD
Pärnu Vabakooli Selts 21.10.2019

PÄRNU VABAKOOL

Õppekava

Pärnu 2019

Sisukord:

1. Üldsätted ja -põhimõtted	3
2. Kooli väärtused ja eripära	3
3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	5
4. Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine. Elupädevus	6
5. Tunnijaotusplaan	14
6. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	16
7. Lõimingu põhimõtted	17
8. Valikainete ja võõrkeelte valik	17
9. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti	17
10. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana	18
11. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	19
12. Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks. Liikluskasvatuse teemad	20
13. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	23
14. Hindamise korraldus	24
15. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugimeetmete rakendamise kord	33
16. Karjääriõppe ja nõustamise korraldamine	37
17. Õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	38
18. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	38
19. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	40
20. Lisad	40

1. Üldsätted ja -põhimõtted

Pärnu Vabakooli (edaspidi kool) õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuaril 2011. a. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (edaspidi PRÕK) ja Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõige 3 alusel.

Pärnu Vabakooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Küsimustes, mis ei ole kooli õppekavas sätestatud, lähtutakse PRÕKist. Kooli õppekava koostamisel oleme arvestanud kogukonna ja piirkonna vajadusi, õpilase vanemate või eestkostjate (edaspidi vanem) ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli õppekava on väljundipõhine. Õpiväljundid on õppimise tulemusel omandatavad teadmised, oskused ja hoiakud või nende kogumid (pädevused), mille olemasolu või saavutamise taset on võimalik tõendada. Õppeprotsessi ülesehitamisel lähtume õpiväljundites sisalduvatest väljundverbist.

Väljundipõhine õppekava annab võimaluse lapse arengust tulenevaks lähenemiseks. Tänu sellele, et õpilasele ja vanemale on juba õppeperioodi alguses teada kavandatud õpiväljundid ja nende saavutamise tagasiside viisid, on õpilasel alates 1. klassist võimalik ise osaleda otsustamisel, kuidas oleks parim viis eesmärgi poole liikuda ning vanemal on võimalus last teadlikult toetada. Hästi läbi mõeldud tegevused õpilase arengu heaks tagavad õpilase teadlikkuse ja vastutuse tõusu.

Õppija kasvava teadlikkuse taotlusega on otseselt seotud Pärnu Vabakooli õppekava vorm. Oleme õppekava kohandanud igale õppijale mõistetavaks ja lihtsasti kasutatavaks, s.t oleme õpiväljundid eakohastanud ja sõnastanud mina-vormi enesehindamislehtedel ning selle abil kaasanud need õppija igapäevasesse aktiivsesse õppe- ja (enese)hindamisprotsessi.

Kooli õppekava koosneb üldosast, valdkonnakavadest, sh ainekavadest, mille lisadena kasutame õpilase enesehindamislehti õpitulemuste, õppesisu ning nendevahelise seose esiletoomisega klassiti ja veeranditi.

2. Kooli väärtused ja eripära

Kooli väärtusruum

Vabakooli koolikogukond koosneb õpilastest, õpetajatest/kooli töötajatest, lapsevanematest ja kooli vilistlastest. Vabakooli koolikogukonna liikmed loovad ja hoiavad ühtset väärtusruumi, mis tagab iga õppija arenguks soodsa sotsiaalse ja vaimse õppekeskkonna.

Vabakooli õpilane ja õpetaja / töötaja

- on oma kooli väärtusruumi looja ja hoidja,
- on heatahtlik, avatud, aus, vastutustundlik ja abivalmis,
- austab ennast ja teisi, on salliv,
- väärtustab keskkonda ja tervislikke eluviise,
- on hea koostööpartner, peab kinni kokkulepetest,
- on ettevõtlik, otsiva meelega ning väärtustab loovust ja mõtlemisvabadust,
- hoiab oma peret, kodu ja kooli,
- väärtustab Eesti riiki, eesti keelt ja kultuuri.

Lisaks on Vabakooli õpetaja / töötaja

- pühendunud oma tööle,
- selge identiteediga erialaselt pädev haritlane/töötaja,
- heade uuenduste toetaja ja eestvedaja,
- eelarvamusteta ja õiglane, austades iga õppija isikupära,
- tähelepanelik ja tunnustav iga õpilase pingutuse suhtes,
- toetava õhkkonna looja,
- orienteeritud meeskonnatöele,
- teadlik isikliku eeskuju jõust.

Vabakooli lapsevanem

- väärtustab ja hoiab kooli väärtusruumi,
- on oma lapse toetaja, hoiab ja austab teda,
- on avatud partner, teeb kooli ja teiste vanematega koostööd,
- toetab kooli arengut.

Kooli eripära

Vabakool on tegutsev kool. Omandatud õpiväljundi kõrgeim tase on keha-, tunde- ja mõttemällu jäädvustunud kogemus. Laps loob kogemust oma teadmisi reaalses olukorras rakendades (*learning by doing*); nooremaid kaasõpilasi juhendades (*learning by teaching*), kooli suurprojektides osaledes, elavas sotsiaalses suhtluses ning oma tegevust eesmärgistades ja analüüsides.

Kooli õppesuunad loodus, loovus ja inglise keel kui avatud maailmaga suhtlemise alus loovad õppijat seestpoolt väljapoole. Kogukondlike õppemeetodite rikkalik osakaal kooli igapäevaelus, nt projektõpe, hommikukogunemine, ühisõppimise meetodid jt võimaldab kaaslasega elava suhtlemise kaudu õppides paremini tunda ka iseennast. Erinevate liikumisvõimaluste pakkumine aitab leida kooskõla elu liikuva iseloomuga.

Endale ise eesmärkide seadmine ja oma tegevuse reflekteerimine numbriliste hinneteta ning kujundavat hindamist väärtustavas koolis lubab kasvada lapse sisemisel motivatsioonil ja väärikusel.

Vabakool on kogukondlik kool. Kaasame sageli lapsevanema tarkuse ning eeskuju jõu õppeprotsessi. Just nii, koostöös koduga kujunebki õpetajate pühendunud töö tulemusena põhikooli riikliku õppekava alusel ja kooli õppekava unikaalsete rõhuasetuste toel eluterve, vastutustundlik ja õnnelik inimene.

3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Vabakooli põhieesmärk on teadlik, eluterve, loov ja õnnelik inimene,

- kes väärtustab iseennast ja osaleb aktiivselt erinevates inimkooslustes;
- on omandanud põhihariduse;
- toetab oma teadmiste, oskuste ja tegudega klassi, kooli, linna, Eesti ühiskonna, kultuuri ja looduskeskkonna jätkusuutlikku arengut.

Põhieesmärgist lähtuvad igapäevased õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- kujundame üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevusi;
- väärtustame kooli õppekavas esitatud õpitulemuste saavutamist;
- toetame iga õppija enesemääratluspädevust nii, et temast kujuneb eneseteadlik, õnnelik ning salliv isiksus, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liige;
- toetame iga õppija mitmekülgset, tasakaalustatud, individuaalset arengut, sealhulgas põhiliste väärtushoiakute kujunemist;
- suurendame võimalusi õpilaste vaimseks, füüsiliseks, sotsiaalseks, emotsionaalseks ja kõlbliseks arenguks mitmekülgse hariduse kaudu kooli õppesuundade ja erinevate, peamiselt kogukondlike meetodite toel;
- toetame eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõttu;
- paneme rõhku loodusharidusele nii tundides kui õppetööd toetavas huvitegevuses, teadvustame õpilastele keskkonnakaitse vajadust ning õpetame elama loodustsäästvalt;
- tagame õpilaste osalemise erinevates loovprojektides;
- loome võimalused nii eesti kui võõrkeeles hea eneseväljendusoskuse kujunemiseks;
- süvendame õpilaste õpioskusi, mis võimaldavad hankida teavet, eakohaselt planeerida nii omaette kui kaaslastega õppimist, kasutada õpitut;
- kujundame õpilaste analüüsi- ja koostöövõimet, samuti argumenteerimis- ja kuulamisvõimet;
- väärtustame elukestvat õpet;
- teeme koostööd lapsevanematega lapse mitmekülgseks kujunemiseks;
- ennetame koolikohustuse mittetäitmist;
- väärtustame laste tervist ning koostöös koduga suuname neid tervislikult elama,

- tegeleme vastavalt õpilaste vanusele kutsealase ettevalmistustöö- ja karjäärinõustamisega;
- õpetame infotehnoloogiliste vahendite kasutamist, soodustame õppijate ettevõtlikkust ning huvist lähtuvat uurimisalast tegevust.

4. Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine. Elupädevus

Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja ainepädevusteks. Valdkonna- ja ainepädevused esitame Vabakooli õppekava üldosa LISADES valdkonna- ja ainekavades.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaüleused pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgime ja suuname õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Pärnu Vabakooli kõrgeim õpiväljund on komplekselt omandatud üldpädevused ehk elupädevus, s.t suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja koostöiselt toimida teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus ja kultuurikandjana.

Vabakooli idee, traditsioonid, põhieesmärk ja kogukondlik kultuur seavad õpipädevuste ja –tulemuste kõrvale vähemalt võrdsena väärtustega seotud pädevused, sealhulgas Vabakoolis enim tähelepanu kõitav inimese enesemääratluspädevuse. Seetõttu jagunevad üldpädevused Vabakoolis kahte selgelt eristatavasse gruppi:

1. väärtuspädevused

(koondnimetus kultuuri- ja väärtus-; sotsiaalse ja kodaniku-; enesemääratlus- ja ettevõtlikkuspädevuse kohta);

2. õpipädevused

(koondnimetus õpi-, suhtlus- ja matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogia- ning digipädevuse kohta).

Sellise jaotusega toome esile mõlema üldpädevuste grupi olulisuse ja loome selgust Vabakooli eesmärkides.

Üldpädevusi sõnastades lähtume ootusest, et Vabakooli õppijal on selged põhimõtted, eetiline eluhiak, teisi arvestav sekkumisjulgus ja –oskus. Jälgime seda suunda läbivalt ning taotleme

Vabakooli lõpetajana aktiivset ennastjuhtivat inimest (kodanikku), kes on suhetes iseenda, kaaslaste, oma riigi ja keskkonnaga loov ja edukas.

Üldpädevused I-III kooliastmes: väärtus- ja õpipädevused

VÄÄRTUSPÄDEVUSED		
I kooliastme lõpetaja	II kooliastme lõpetaja	III kooliastme lõpetaja
suhtub endasse ja teistesse hästi; mõistab mina ja meie tähendust;	suhtub endasse lugupidavalt; teab oma tugevaid ja nõrku külgi;	on adekvaatse enesehinnanguga, usub iseendasse, kujundab oma ideaale;
on viisakas, aus ja õiglane, täidab lubadusi;	on usaldusväärne, vastutab oma tegude eest ning peab kinni kokkulepetest;	
hindab oma käitumist ja tegevust;	kujundab, kavandab ning hindab oma käitumist ja tegevust, oskab oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida; valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi;	juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
hoiab oma perekonda, klassi, kooli ja keskkonda;	hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; seisab iseenese ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;	austab üldtunnustatud väärtusi, inimõigusi ja kõlbluspõhimõtteid, sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires, kui neid eiratakse;
teab, et kedagi ei tohi	suhtub inimestesse	

naeruväärastada, kiusata ega narrida, püüab konflikte rahumeelselt lahendada; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;	eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;	
oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest, osaleb kooli erinevates loovprojektides;	väärtustab kunstiloomingut, soovib ning suudab end kunstivahendite abil väljendada; kavandab ja aitab korraldada kooli loovprojekte, osaleb neis aktiivselt;	väärtustab inimese loovust, suudab ja soovib väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist; kavandab ja aitab korraldada kooli loovprojekte, osaleb neis aktiivselt;
teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;	tunnetab end oma rahvuse liikmena ja riigi kodanikuna ning väärtustab eesti kultuuri;	tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule;
austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;	väärtustab Eestit vaba riigina ja teab, kuidas see toimib; hindab kodanikeühendusi ja heategevust; mõistab inimeste erinevusi ühiskonna rikkusena;	on huvitatud oma kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust, on oma riigi lojaalne, aktiivne ja vastutustundlik kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õiguserikkumist;
	suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;	väärtustab maailma eri rahvaste kultuure, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;	väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;	väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi, hoolitseb oma vaimse tervise eest ning on füüsiliselt aktiivne;

ÕPIPÄDEVUSED

I kooliastme lõpetaja	II kooliastme lõpetaja	III kooliastme lõpetaja
oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada;	oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid olenevalt õppeülesande iseärasustest;	on teadmishimuline, oskab eesmärgipäraselt õppida, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust;
tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest;	suudab ja soovib õppeülesandeid valida lähtuvalt oma huvidest ning vastutada oma valikute eest; on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast;	on ettevõtlik, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, tunneb oma võimeid, huvisid, oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
oskab õppida omaette ning koos teistega, oskab aega planeerida ja seda otstarbekalt kasutada;	õpib omaette või teeb vajadusel koostööd, toetab, aitab ja tunnustab kaaslasi;	õpib meelsasti individuaalselt, kuid on ka hea koostööpartner, oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärged ja eesmärkideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava;
suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;	kuulab mõtestatult, loeb eakohaseid tekste, loob eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõistab suulist kõnet;	suudab mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, sealhulgas meediatekste, tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise;
väljendab ennast erinevates olukordades selgelt;	oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta;	suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada,

		tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;	tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;	valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ladusalt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;	on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;	suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada küsimusi looduse kohta, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;	väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;	mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes; oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda; oskab vormistada projektitööd;	tunneb referaadi kavandamise, koostamise ja vormistamise tõdesid ja oskab neid rakendada, suudab oma töö tulemust kaaslastele tutvustada;	tunneb uurimistöö kavandamise, koostamise ja vormistamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada, suudab oma töö tulemusi esitleda;

<p>leiab otsimootori abil võtmesõnu kasutades vajalikke teabeallikaid, sirvib ja valib (filtreerib) leitu hulgast sobivaid digitaalseid materjale, juhendaja abil.</p>	<p>leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet, rakendades selleks erinevaid teabeotsingumeetodeid</p>	<p>varieerib teabeotsingul erinevaid meetodeid, kasutades vajadusel alternatiivseid ja täiendavaid otsinguvõtteid.</p>
<p>korrastab kogutud teavet, moodustab järjestatud loendeid, rühmitades teavet etteantud tunnuste alusel, juhendaja abil.</p>	<p>leiab internetist ja vajadusel kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis digitaalset materjali ning töötleb seda nõuete kohaselt. Selgitab teabe kriitilise hindamise vajalikkust, hindab teabeallikate objektiivsust ning leiab vajaduse korral sama teema kohta alternatiivset vaatenurka esindavaid allikaid.</p>	<p>kasutab ühisjärjehoidjaid, kategooriaid ja silte omaloodud või internetist leitud teabeallikate märgendamiseks ja struktureerimiseks. Hindab kriitiliselt leitud teabe asjakohasust, usaldusväarsust ja terviklikkust. Võrdleb etteantud veebipõhiseid teabeallikaid sobivuse, objektiivsuse/kallutatuse ja asjakohasuse aspektist.</p>
<p>salvestab ja taasesitab leitud teavet etteantud nõuete kohaselt</p>	<p>viitab ja taaskasutab internetist leitud digitaalset materjali korrektselt, hoidub plagiadist. Salvestab tehtud tööd kokkulepitud formaadis (sh faili kokku pakkimine), ettenähtud kohta (sh veebikeskkonda), leiab ja avab salvestatud faili uuesti, salvestab selle teise nime all, kopeerib faile ühest kohast teise ning võrdleb faili suurust vaba ruumiga andmekandjal. Muudab vilunult akende suurust, töötab mitmes aknas, muudab vaateid, sordib faile, otsib vajalikku.</p>	<p>korrastab ja töötleb püstitatud eesmärgist lähtuvalt enda või teiste loodud digitaalset materjali, lähtudes intellektuaalomandi kaitse headest tavadest ja autori seatud litsentsi tingimustest</p>
<p>suhtleb vanemate, kaasõpilaste ja õpetajatega, kasutades eakohaseid digivahendeid ja rakendusi</p>	<p>selgitab erinevate digitaalsete suhtlusvahendite eeliseid ja puudusi antud kontekstis ning valib neist sobivaima.</p>	<p>liitub etteantud digitaalse suhtluskeskkonnaga, täidab kasutajaprofiili ja osaleb aktiivselt arutelus. Valib</p>

<p>ning järgides seejuures kokkulepitud reegleid.</p>	<p>Lisab veebilehele kommentaari, osaleb veebifoorumi ja postiloendi vahendusel toimivas arutelus, järgides seejuures nii tunnustatud suhtlusnorme kui ka valitud keskkonna nõudeid.</p>	<p>sobiva suhtlusformaadi, vahendi ja viisi lähtuvalt eesmärgist ja keskkonnast. Haldab, kustutab, kopeerib ja arhiveerib eri tüüpi sõnumeid ja arutelusid</p>
<p>jagab etteantud nõuete kohaselt teistega digitaalseid materjale, juhendaja abil.</p>	<p>jagab teavet veebikogukondades erinevaid digivahendeid kasutades, järgides valitud keskkonna nõudeid.</p>	<p>kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt (nt liitub keskkonnaga, valib turvalise salasõna, loob kasutajaprofiili, lisab materjale). Osaleb virtuaalsetes võrgustikes ning kasutab veebikeskkonda digitaalsete materjalide avaldamiseks kooskõlas intellektuaalomandi kaitse heade tavadega</p>
<p>teeb teistega digivahendite abil koostööd, ette antud keskkonnas (nt digitaalne suhtlus või lokaalne töö digiseadmetes).</p>	<p>teeb teistega kaugtöö vormis koostööd, rakendades mõne projekti üleselt meeskonnatöökäitumise ettenähtud digivahendeid ja veebikeskkondi.</p>	<p>leiab internetist teda huvitavaid kogukondi ja liitub nendega. Vajaduse korral algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna. Koostöös kaasõpilastega loob interaktiivseid digitaalseid materjale (nt dokumendi või ressursi kommenteerimine, sildid, viki täiendamine, jälitamine jms).</p>
<p>rakendab kokkulepitud käitumisnorme privaatses ja avalikus keskkonnas (nt digisuhtlus veebikeskkondades, ei avalda delikaatseid isikuandmeid avalikus keskkonnas).</p>	<p>arvestab digisuhtluses info kasutamise ja avaldamise eetiliste põhimõtetega, milline on sobiv käitumine, kontekst, sihtrühm ja õiguslikud sätted. Selgitab, millised võivad olla digisuhtluses mitte eetilise</p>	<p>selgitab kultuuride mitmekesisusega arvestamise tähtsust digisuhtluses ja arvestab sellega (nt erinevad rahvused, erinevad põlvkonnad, erinevad ametkonnad).</p>

	käitumise tagajärjed.	
kirjeldab digitaalse identiteediga seotud võimalusi ja ohte.	kujundab, haldab ja kaitseb (arvestab tagajärgedega) oma digitaalselt identiteeti ning digitaalset jalajälge. Ei kasuta teiste inimeste identiteeti.	kasutab turvaliselt ja eetilisel oma digitaalset identiteeti ja on ettevaatlik võõrastega digisuhtluses (libaidentiteet).
oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;	oskab ohutult kasutada arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;	suudab tehnikamaailmas õppekava mahus iseseisvalt toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
loob ja vormindab digitaalseid materjale (nt loovtöid). Teeb enda ja teiste loodud digitaalsetes materjalides vajadusel muudatusi. Arvestab, et mõni digitaalne materjal võib olla autoriõigusega kaitstud. Muudatuste tegemiseks küsib võimalusel autorilt luba, juhendaja abil.	loob, vormindab, salvestab ning vajadusel trükib kokkulepitud formaatides digitaalseid materjale (sh referaat, plakat, kuulutus, esitus). Kopeerib fotosid, videoid ja helisalvestisi nii füüsilisele kui ka virtuaalsele andmekandjale. Kasutab uute teadmise loomiseks olemasolevat digitaalset avatud õppevara. Uut sisu luues arvestab autoriõiguse ja intellektuaalomandi kaitse heade tavadega ning võimalike litsentsitingimustega.	tuleb toime arvuti kasutamisega uurimistööd tehes, sh andmeid kogudes, töödeldes ja analüüsides ning uurimistulemusi esitades. Valib selleks sobiva tarkvara. Loob digitaalseid portfoolioid. Uut teadmist esitades lõimib olemasolevaid digitaalseid materjale. Vormistab korrektselt loovtöö või uurimisaruande viidates allikatele tekstis korrektselt. Arvestab autoriõiguse heade tavadega nii enda kui ka teiste loodud sisu puhul.
kaitseb enda digitaalset identiteeti väärkasutuse eest privaatses ja avalikus keskkonnas, valides turvalise parooli. Ei avalda delikaatset infot enda kohta avalikus keskkonnas.	loob ja rakendab digikeskkonnas tugevaid paroole, sealjuures vahetab neid piisavalt sageli. Ei avalda delikaatset infot teiste kohta avalikus keskkonnas	eristab keskkondade turvasemeid (nt http vs https, turvasertifikaadid) ning arvestab seda erinevaid veebikeskkondi kasutades.
kasutab digitehnoloogiat tervist säästvalt/hoidvalt (valides õige istumisasendi,	selgitab digiseadme väärast kasutamisest tekkida võivaid ohte oma tervisele (sõltuvus,	hindab tehnoloogia mõju igapäevaelule ja keskkonnale, leides tasakaalu

jälgides seadme kasutamise kestust ja kohta, kohandades seadet nägemissõbralikult ja valgusele vastavalt).	liigese- ja rühivead, nägemise halvenemine) ning väldib oma igapäevatoos digitehnoloogiaga seotud ohte, sealjuures tehes võimlemisharjutusi (silmadele, randmetele jne)	digikeskkonna ja füüsilise keskkonna kasutamise vahel.
kasutab õpetaja juhendamisel digitehnoloogiat loomingulisel eesmärgil.	kasutab digivahendeid sihipäraselt, et esitada ja lahendada ennast või teisi huvitav probleem.	kasutab digivahendeid probleemide lahendamiseks ja algatab koostööd loovate ja uuenduslike lahenduste väljatöötamiseks. Lahendab digivahendite abil igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi. Rakendab digivõimalusi eneseväljenduses ja teadmiste loomises.
oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;		
teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.	oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel.	mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, oskab rakendada selle tulemusi oma tegevuse kavandamiseks.

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad löiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

5. Tunnijaotusplaani

Kooli tunnijaotusplaani, päevakava ja õigusaktidega on määratletud õpilasele etteantud ajahulk õpiväljundite omandamiseks. Kool tagab õpiväljundite mõistliku sidususe õppetöö mahu ja

õppekorraldusega. Töömahu arvestamisel võtame arvesse õppetegevused, õpilaste tegevused ja hindamise meetodid.

Õpet kavandades ja ellu viies arvestame, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks. Üldiselt on kooliõpilase õppetöö koormus vähem kui 8 tundi päevas.

Pärnu Vabakooli tunnijaotusplaan

Aine/t näd	1	2	3	I	4	5	6	II	7	8	9	III	KOKKU
Eesti keel	7	6	6	19	6*	4*	3	13	2	2	3	7	39
Kirjandus				-		2	2	4	2	2	2	6	10
Inglise k		3	4	7	3	4	4	11	4	3	2	9	27
Vene k				-			3	3	3	3	3	9	12
Matemaatika	2	4	4	10	5	5	5	15	4	4	5	13	38
Inimeseõp	1		1	2		1	1	2	1	1		2	6
Loodusõp	2	2	2	6	2	2	3	7	2			2	15
Geograafia				-				-	1	2	2	5	5
Bioloogia				-				-	2	2	2	6	6
Füüsika				-				-		2	2	4	4
Keemia				-				-		2	2	4	4
Ajalugu				-		2	2	4	2	2	2	6	10
Ühiskonnaõp				-	1			1			2	2	3
Muusika	2	2	2	6	2	2	1	5	1	1	1	3	14
Kunst ja tööõpetus	3	3	3	9				-				-	9
Kunst				-	1	1	1	3	1	1	1	3	6
Tehnoloogia, käsitöö				-	2	2	2	6	2	2	1	5	11
Arvutiõpetus				-			1	1	1			1	2

Uurimistöö alused				-				-		1		1	1
Kehaline kasvatus	3	3	3	9	3	3	2	8	2	2	2	6	23
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94	245

Tunnijaotusplaanis on 4. ja 5. klassi eesti keele kursuse osana kooli poolt määratud ainemoodul 'draamaõpetus', 1 t nädalas.(tähistatud *-ga).

Põhiõppe osana osaleb (5.-6.-)7.-8. klass rahvusvahelises loodus-, loovus- või keeleõppelaagris (kuni 1 nädal).

6. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning arvestame neid koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas olulisi valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. See eeldab ainevaldkondade koostööd, kokkulepitud õppekorralduse ja hindamis põhimõtete järgimist.

Läbivate teemade õpe realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimikul. Elkõige avalduvad läbivad teemad

- õppekeskkonna korralduses;
- aineõppes;
- valikainete valikul;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loov- või projekttoos;
- traditsiooniliste ülekooliliste ürituste käigus;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Läbivad teemad on

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- kultuuriline identiteet;
- teabekeskond;

- tehnoloogia ja innovatsioon;
- tervis ja ohutus;
- väärtused ja kõlblus.

Läbivate teemade sidusus konkreetsete ainevaldkonnaga on kirjeldatud üldosa LISAdes.

7. Lõimingu põhimõtted

Õppetegevuse kujundame tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming on õpetajate teadlik taotlus seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus, mille kaudu püüeldakse õpilase sisemise lõimingu tekkimise ning õppimise tähenduslikuks muutmise poole.

Saavutame õppe lõimimise erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldame õpet ja kujundame õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.

Õppe lõimingu taotlevad tunnivälised ja ülekooolilised projektid kavandavad õpetajad koostöiselt iga õppeaasta alguseks. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning iga õpetaja arvestab nendega oma tööd planeerides.

Lapse tervikliku maailmapildi kujunemine on Vabakoolis üks prioriteete, seega on õpetaja omavaheline koostöö ning tegevused selle eesmärgini jõudmisel oodatud.

8. Valikainete ja võõrkeelte valik

Valikained on kooli valik ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt.

A-võõrkeelena õpetame Vabakoolis inglise keelt, B-võõrkeelena õpetame vene keelt.

Võõrkeeltele on väärikas koht kooli õppekavas, sest need võimaldavad avatult suhelda inimestega kogu maailmas.

9. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid erinevate keeltega, kusjuures õppekavas kindlaksmääratud aine õppekeel sellest ei muutu. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada aine õppekeelest erinevas keeles õppematerjale (sh õpilase koduses keeles) või teatud tunni etappides keele vahetust.

7.-9. klassi geograafiat õpetame võimalusel osaliselt inglise keeles.

10. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

Lapsevanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kooli õppekava väliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- taotleja nõustamine, mida viib läbi õppealajuhataja;
- taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- taotluse hindamine;
- direktori otsus.

Lapsevanem esitab etteantud vormil taotluse kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks. Koos taotlusega esitab vanem ka tõendusmaterjali, mis võib olla vormistatud õpimapina.

Kui õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud. Lähtume õpitu sisust ja õpitulemusest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpilast õpetas või kus ta õppis. Väljundipõhises õppekavas on põhiküsimus, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste liikumisvabadust. Mujal õppimine annab võimekamatele õpilastele võimaluse eneseteostuseks. Kooli õppekava välise õppe või tegevuse arvestamisel loeme tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi ei arvestata seoses kooli lõpetamisega. Samuti on põhjendatud, et kool jälgib ning tagab, et õppekavaväliste õpingute või tegevuste kaudu omandatud õpitulemus oleks samaväärne, võrreldes tavapärase vormis õppeprotsessi läbinutega. Samuti on samaväärne erineval viisil õppinud õpilaste tööpanus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, mis koosneb pedagoogilisest personalist ning kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud kooli õppekavas esitatud

õpitulemuste omandamist ning kas omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat,

- kes tunnevad põhjalikult õppekava;
- kellel on arenenud empaatia- ja üldistusvõime,
- kes aktsepteerivad, et õppimine võib toimuda ka väljaspool kooli ja õppekava,
- kes tunnevad kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid tagasisidestamise vahendeid.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet sellega, et tutvutakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavate materjalidega ning nende vastavusega nendele õpitulemustele, mille arvestamist taotletakse. Tõendusmaterjaliks võib olla õpilase kirjalik analüüs õpitu kohta, töönäidised, projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, andmekogu vm, mis tõestavad õppija pädevusi. Reeglina toimub ka vestlus.

11. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Oleme kavandanud õppekeskkonna mitmekesistamiseks koolis järgmised tegevused:

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused

- õpioskuste tuleproov;
- aine- ja teemanädalad ja -päevad (reaal- ja loodusainete nädal, keeltenädal, Euroopa nädal, ajaloonädal, karjäärinädal jm);
- projektpäevad;
- hommikulaulmine, sh uudised ja loodushommikud;
- õppekäigud (muuseumid, raamatukogud, ettevõtted, õppekeskused, innovatsioonikeskused jm);
- ülelinnaliste sündmuste korraldamine ning neil osalemine (draamakonkurss, ingliskeelsete etenduste esitamine jm);
- kooli traditsioonilised suursündmused (muusikal, Nõiamäe näitus jm);
- 3. kooliastme loovtöö kaitsmine;
- õppesuundadega seotud päevad ja laagrid (looduslaager, loovuslaager jm);
- talvepäevad;
- muinasjutuöö;
- kõnevõistlus
- jm

Vabakooli kogukonda kujundavad ühistegevused

- kooliaasta alguse väljasõit;
- ülekoollised tähtpäevadega seotud sündmused (klasside korraldatavad sündmused);
- vanavanemate pidu;
- perepidu;

- sügis- ja jõululaat;
- sporditurniirid ja -päevad;
- heategevuslikud talgud;
- kultuurisündmuste külastused;
- rahvatantsu- ja koorilaagrid;
- perede tänapäev
- jm

Kooli üldtööplaanis kirjeldame konkreetsemalt õppekava rakendamist toetavaid ühistegevusi ja kooli kogukonda kujundavaid ühistegevusi.

Ühistegevuse kavandamist, läbiviimist ja tulemuslikkuse analüüsi korraldab kindlaks määratud juht (projektijuht), kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga määratleda ühistegevuse eesmärgid üldpädevuste kujundamiseks. Määratud juht viib pärast ühistegevuse toimumist püstitatud eesmärkidest lähtudes läbi selle tulemuste analüüsi: toob välja tegevuse tugevused ja nõrkused ning kavandab parendustegevused edaspidiseks.

12. Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks. Liikluskasvatuse teemad

Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

Vabakool viib läbi laste liikluskasvatust ja valmistab õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.

Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

1. ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiuvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
2. teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kujundame koolis liikluskasvatuse teemade kaudu alljärgnevaid üldiseid teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;

- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed, vajadusel ujumisrõngas, päästevest;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgratta, rulaga, rulluiskega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigesti/ohutust käitumisest.

I kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärk:

1. ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
2. oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolist;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral abi kutsuda;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusteemade käsitlemise kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

II kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärk:

1. õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
2. ohutuslaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine. (Laste õpetamine reaalses liikluskeskonnas, praktilised õppused jne).

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;

- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueermisel abi endast noortematele;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustutada väikseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusala- ja kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusala- olukorda teiste riikidega.

III kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärk:

1. õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
2. ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine. (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusala- õppused.

Liikluskasvatuse teemad

Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava läbivast teemast “Tervis ja ohutus” ning maanteeameti veebilehel esitatud soovitusel liikluskasvatuse osas ning liiklusseadustest ja selle alusel antud määrusest “Laste liikluskasvatuse kord”.

1. Põhikooli esimeses astmes (1.-3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;
2. Põhikooli teises (4.-6. klass) ja kolmandas astmes (7.-9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

13. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

III kooliastmes korraldab Vabakool õpilastele igal õppeaastal läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö, etendus, näitus või muu taoline. Loovtöö on kogemus ja elamus. Selle temaatika lähtub Vabakooli aastateemast, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kokkuleppel õpetajatega kollektiivselt.

Loovtöö ühe väljundina koostavad kirjalikult või valmistavad muul viisil kõik 8.-9. klassi õpilased õppekava läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid ja ainevaldkondi lõimiva kohustusliku aastatöö, milleks on

- ühel õppeaastal teadustöö põhimõtetest lähtuv uurimistöö, mis on vormistatud „Aastatööde koostamise, vormistamise ja ettekandmise juhendi“ järgi ja
- ühel õppeaastal projekti-, kunstitöö, etendus, näitus vms.

Direktor kinnitab aastatööde komisjoni, kelle peamine ülesanne on

- kinnitada loovtööperioodi vahe- ja lõpptähtajad;
- anda esmast tagasisidet tööde projektide kohta hiljemalt nädal enne tööde kaitsmist ning
- lõpphinnang tööde ning nende esitluse kohta.

Õpilane valib vastavalt töö teemale juhendaja üldjuhul kooli õpetajate hulgast. Õpilane võib taotleda kokkuleppel aastatöö komisjoniga (ühte) juhendajat (ka) koolist väljastpoolt.

„Aastatöö koostamise, vormistamise ja ettekandmise juhend“ annab ülevaate uurimistöö nõuetest Pärnu Vabakoolis ja on mõeldud õpilastele abiks aastatöö koostamisel, vormistamisel ning ettekandmisel. Tööle lõpphinnangu andmisel lähtub komisjon aastatööjuhendis esitatud nõuetest ja juhtnõo-riidest.

Vastavalt õpilase võimetele ja nõuetele sooritatud aastatöö eest märgitakse õppeinfosüsteemi tulemusena 'arvestatud'. Mittesooritatud või nõuetele ja/või õpilase võimetele mittevastava töö eest märgitakse aasta kokkuvõtteks loovtöö tulemusena õppeinfosüsteemi 'mittearvestatud'. Sellisel juhul osaleb õpilane täiendavas õppetöös, et tagada aastatöö nõuetele vastavus.

Aastatöö sooritamine on Pärnu Vabakooli 8.-9. klassis tingimus klassi lõpetamiseks. Aastatööst vabastuse otsustab piisava põhjuse olemasolul kooli õppenõukogu, näiteks olümpiaadivõit vabariiklikul olümpiaadil, mahukas ja õnnestunud esinemine mõnes muus projektis vm.

Loovtöö kokkuvõtte fikseerime hinnanguna klassitunnistusel ning märke sellest läheb ka põhikooli lõputunnistusele.

14. Hindamise korraldus

14.1. Hindamise põhimõtted

Pärnu Vabakooli hindamissüsteem on kooli tegutsemise ajal koolis töötanud õpetajate unikaalne ühislooming. See on väärtuspõhise koolikultuuri osa. Oleme teinud veendumusega valikud, et

- õppija on subjekt, seega õppeprotsessis partner;
- hindamine on dialoog;
- kujundaval ehk õppimist toetaval hindamisel on efektiivseim mõju lapse arengule;
- õppija eneseanalüüsil ning -hindamisel on suur väärtus eluterve, vastutustundliku ning õnneliku inimese kasvamisel.

Põhiprotsess Pärnu Vabakoolis on lapse areng. Kooli hindamiskorraldus aitab mõista nii lapse arengut kui ka tema võimalusi. Vajalik on luua selline arengukeskkond, et laps tunneks ja mõistaks oma potentsiaali ning et teda toetaks sisemine motivatsioon.

Hindamine Vabakoolis on valdavalt kujundav ehk õppimist toetav. Põhirõhk on õppijaga koos õppimise kujundamisel:

- õppe eesmärgistamisel,
- eelteadmiste väljaselgitamisel,
- õppimistempo ja -vahendi valimisel,
- õppimise ajal enesehindamisel,
- vaheetapis tagasisidestamisel,
- koostöisel analüüsil,
- õppeprotsessi korrigeerimisel,
- eesmärgipõhise lõpptulemuse hindamisel.

Õppimist toetav hindamine seab õpetamise asemel fookusesse õppimise. Kui esikohale on seatud oma õppimise eesmärgistamine, täiskasvanu poolt toetatud eneseanalüüs ning tagasisideinfo jagamine koduga, kaotab numbriline hindamine lapse arengu suunajana tähenduse.

Lapse arengust lähtuvalt sõnastatud nii jooksev kui ka kokkuvõttev tagasiside ennetab võimalikke küsimusi ning

- loob oodatud selguse lapsele, lapsevanemale, klassijuhatajale,
- tagab osapoolte rahulolu ja
- näitab lapse edasise arengu võimalusi.

14.2. Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgid Pärnu Vabakoolis on

- 1) toetada õppija arengut, sihikindlust ja motivatsiooni;
- 2) vahetada sisukat tagasisidet õppija enda püstitatud eesmärkide saavutamise kohta;
- 3) toetada kujundava ja enesehindamise abil õppija enesehinnangu ja enesemääratluspädevuse kujunemist;
- 4) suunata ja toetada õppijat edasise haridustee valikul;
- 5) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Kooli hindamissüsteemi korraldus lähtub eesmärgist pöörata tähelepanu teadliku õppija kujunemisele. Peame vajalikuks süveneda lapse mõtetesse ja tegemistesse, et kasvaks usaldus ning kontakt ja ta avaks oma potentsiaali. Selleks on vajalik koostöös perega tegeleda teadlikult lapse kui tervikuga, kaasates õppetegevusse tema füüsilise, vaimse ning emotsionaalse poole, samuti tema kogemuse.

14.3. Mõisted

Vabakooli hindamise olulised osad:

Protsessihinnang või tähthinne - iseloomustavad väiksemahuliste (kuni ühe ainetunni õppemahuga) õpitulemuste omandamist ja annavad pidevat tagasisidet õpilasele tema igapäevase õppe efektiivsusest.

Arvestuslik hinnang või tähthinne - iseloomustavad õpilasele ja tema vanematele terviklike teemavaldkondade omandamise taset,

Enesehindamisleht - ainekava lisa 1.-9. klassis, õpiväljundite loetelu aineti ja õppeperiooditi, mis aitab lapsel endal õppimist eesmärgistada ning näitab, kuidas edasi tegutseda. Kokkulepitud ainete enesehindamislehed on koondatud individuaalsesse teadliku õppija mappi.

Teadliku õppija mapp - 1.-9. klassi õpilase individuaalne eneseanalüüsikaust, koosneb enesehindamislehtedest. Mapp on aluseks õpilase arenguestlusel.

Eksperthinnang - andmete kogumine 1.-9. klassi õpilase arengu kaardistamiseks, kajastab õppija akadeemilist, motivatsioonilist ja sotsiaalset arengut, sealhulgas tema enesehinnangut. Täpsemad kategooriad on tööpanus, õpioskused, hoolsus, käitumine, koostööoskus ning integreeritus klassi. Eksperthinnangu annavad aineõpetajad ja ka õpilane ise kaks korda aastas sügis- ning kevadvaheajal ning klassijuhataja arutab selle perega arenguestlusel läbi. Aineõpetajad, kellel on vaid üks nädalatund, võivad anda eksperthinnangu üks kord aastas kevadel, samuti esimest aastat koolis töötavad õpetajad, kes sügisvaheajaks veel oma õpilasi nii hästi ei tunne.

,

Õppija kokkuvõttev enesehinnang aineti - tunnistuse lisa: sõnaline kujundav enesehinnang õpilase akadeemilisest arengust poolaasta järel aineti.

Õpetaja kokkuvõttev hinnang - sõnaline hinnang poolaasta lõpus, mille aineõpetaja kirjutab õppeinfosüsteemi igale õpilasele kaks korda õppeaastas. Selleks on kokkulepitud kindel struktuur ja osa kokkuvõtvast hinnangust on kujundav:

- 1) kuidas läks;
- 2) miks või tänu millele nii läks;
- 3) soovitud edaspidiseks.

Kokkuvõttev hinnang klassiti:

- 1.klassis on tagasiside lapse arengu kohta läbivalt vaid hinnanguline;
- 2.-8. klassi kokkuvõtvast hinnangus kajastub lisaks tagasisidele selgelt kindel märksõna skaalal 'suurepärase', 'väga hea', 'hea', 'rahuldav', 'kasin' või 'mitterahuldav'.
- 9. klassi õpilase arengu kokkuvõtte edastamisel kasutab aineõpetaja tähthindeid A, B, C, D, E, F ja lisaks sõnalist kommentaari.

Kogu aasta jooksul annab aineõpetaja lapse arengu kohta õppeinfosüsteemis sõnalist ja 9. klassis ka tähthinnet kasutades kujundavat tagasisidet. Hea tagasiside on

- informatiivne,
- selge,
- õigeaegne,
- lapse arengus uutele võimalustele osutav,
- kaasav ning toetav.

Arenguvestlus - vestlus perega lapse toetamiseks, kujundava hindamissüsteemi väärtuslik osa. Arenguvestluse viib kaks korda aastas läbi klassijuhataja, kes protokollib vestlusel sõlmitud kokkulepped. Klassijuhataja suunab lapse ennast ise uurima, avastama ja jõukohaseid eesmärke sõnastama. Arenguvestlusel räägib rohkem laps kui täiskasvanu.

Arenguvestluse eesmärgid on

- 1) tagada õpilase võimetekohane areng ja selle tagasiside;
- 2) koostöös lapse ja vanemaga jagada lapse rõõme, tunnustada; ennetada probleeme ning
- 3) planeerida järgmist õppeperioodi, täpsustada eesmärke;
- 4) täpsustada vastastikusi ootusi;
- 5) vahetada mitmekesisest infot kooli ja selle arengu teemal.

Arenguvestlusel on muu hulgas vaatluse all eksperthinnangu põhjal

- 1) õppija areng ajas: hetkeseis võrreldes eelnevate perioodidega;
- 2) õppija enese ja õpetajate hinnangute vastavus.

14.4. Hindamise ja lapse arengu toetamise aastaring

Pärnu Vabakoolis on lapse arengu kaardistamiseks, analüüsiks ja tagasisidestamiseks kindel aastarütm:

I poolaasta	
Kogu poolaasta jooksul	õppija igapäevane enesehindamine - <u>jooksev ja arvestuslik kujundav hindamine</u> teadliku õppija mapis õpilase enesehindamislehtedel ja regulaarne tagasiside õpetajalt õppeinfosüsteemis, ka suuliselt vahetus suhtluses
I veerandi järel oktoobris	<u>eksperthinnang</u> õpilaselt ja õpetajatelt õppija akadeemilise, motivatsioonilise ja sotsiaalse arengu kohta
II veerandi alguses oktoobri lõpus ja novembris	<u>arenguestlused</u> 1.-9. klassi õpilaste ja nende peredega eksperthinnangu ja teadliku õppija mapi alusel. Osaleb laps, lapsevanem, klassijuhataja
II veerandi lõpus	õpilase I poolaastat <u>kokkuvõttev sõnaline enesehinnang</u> aineti
<i>Talvevaheaeg</i>	I poolaastat <u>kokkuvõttev sõnaline hinnang</u> ja lisaks 9. klassis kokkuvõttev tähthinne õpetajatelt õppeinfosüsteemis ja tunnistusel
II poolaasta	
Kogu poolaasta jooksul	õppija igapäevane enesehindamine - <u>jooksev ja arvestuslik kujundav hindamine</u> teadliku õppija mapis õpilase enesehindamislehtedel ja regulaarne tagasiside õpetajalt õppeinfosüsteemis, ka suuliselt vahetus suhtluses
III veerandi järel märtsis	<u>eksperthinnang</u> õpilaselt ja õpetajatelt õppija akadeemilise, motivatsioonilise ja sotsiaalse arengu kohta
IV veerandi alguses märtsi lõpus ja aprillis	<u>arenguestlused</u> : 1.-4. klass - osaleb laps, lapsevanem, klassijuhataja; 5.-9. klass – osaleb üldjuhul laps ja klassijuhataja, lapsevanem soovi korral; Arenguestlused toimuvad eksperthinnangu ja teadliku õppija mapi alusel

Kooliaasta lõpus mais	õpilase II poolaastat <u>kokkuvõttev sõnaline enesehinnang</u> aineti
Kooliaasta lõpus mais	9.klassis õppeaasta kokkuvõttena tähthinded
Kooliaasta lõpus juunis	II poolaastat ja kogu õppeaastat <u>kokkuvõttev sõnaline hinnang</u> ja lisaks 9. klassis <u>kokkuvõttev tähthinne</u> õppeinfosüsteemis ja tunnistusel
Kooliaasta lõpus, enne uut õppeaastat	<u>2.-9. klassi õpilase õpiväljundite saavutatust</u> kajastame viiepallisüsteemis kokkuvõtvalt õpilaraamatus .

14.5. Kasutatav hinnangute ja hindedüsteem

Õpilase teadmisi ja oskusi tagasisidestab laps ise, kaasõppija või õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Kokkuvõtva hinnangu andmise ja hindamise põhimõtted ja kokkuvõtva hindamise sagedus

Hinnangutest ja tähtinnetest teavitatakse õpilast ja tema seaduslikku esindajat Stuudiumi ja/või õpilaspäeviku vahendusel. Tagasiside õpilase õppetööst tuleb õpetaja poolt sisestada Stuudiumi kolme päeva jooksul alates töö toimumise päevast. Suurema mahuliste tööde (kirjandid, referaadid, mahukad kontrolltööd jne.) korral hiljemalt nädala jooksul pärast töö toimumist.

Väljundipõhises õppes kajastab kokkuvõttev hinnang või tähthinne õpiväljundite saavutatust. Muud tegurid, näiteks õppetööst puudumine kokkuvõtvat tulemust ei mõjuta juhul, kui õpiväljundid on saavutatud. Õppetööst puudumine on kooli kodukorra küsimus ja sellega tegeleteakse hindamise väliselt.

Õpilasele, kellele on antud “puudulik” või “nõrk” kokkuvõttev sõnaline hinnang, kellel on samaväärne kokkuvõttev tähthinne või kellele on jäetud kokkuvõttev hinnang või hinne välja panemata, koostab aineõpetaja selles õppeaines tugiõppeks individuaalse õppekava, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Tugiõpe toimub järgmisel õppeveerandil üldjuhul ühe lisakontakttunnina nädalas.

Hindamise tingimused ja meetodid teeme õpilasele teatavaks enne õppetegevuse algust. Sel moel toetab hindamine oma peamist eesmärki ehk toetab õpilase õppimist ning kaasab vanemad oma lapse arengu toetamiseks.

Kirjeldavate sõnaliste hinnangute teisendamine

Iga kooliaasta lõpus alates 2. klassist või kui õpilane lahkub koolist, teisendame hinnangud ja hinded 5-e palli süsteemi koolis kasutusel oleva skaala alusel:

Tähthinne 9. kl	Sõnaline lühihinnang	Töö sooritus %-des	Õpilasraamatus ja põhikooli lõputunnistusel
A	'suurepärane'	96 -100	5
B	'väga hea'	90- 95	5
C	'hea'	75- 89	4
D	'rahuldav'	60- 74	3
E	'kasin'	50- 59	3
F	'puudulik' 'nõrk'	20–49% 0 - 19%	2 1

14.6. Konsultatsioonid, järelvastamine, järeltööd, täiendav õppetöö ja klassikursust kordama jätmine

Konsultatsioonitundide, järelvastamise, järeltööde ning täiendava õppetöö korraldusega toetame

- õpilase soovi õppida, tema initsiatiivi ning vastutuse kujunemist;
- õpetaja tööaja mõistlikku-säästlikku kasutamist.

Konsultatsioonid

Igal õpetajal on määratud konsultatsiooniaeg ja sellel ajal on õpetaja õpilasele kättesaadav. Konsultatsiooni saamiseks pöördub õpilane konkreetse õpetaja poole. Lepitakse kokku teema, milles konsultatsiooni vajatakse ning valitakse võimalikest aegadest endale sobiv.

Õpetajate konsultatsioonide ajad on avaldatud kooli kodulehel.

Järelvastamine ja järeltööd

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga “puudulik” või “nõrk”, on antud samaväärne sõnaline hinnang või on hinne jäänud panemata, anname õpilasele võimaluse järelvastamiseks või järeltööks. Aineõpetaja poolt määratud järeltööde teostamine on üldjuhul korraldatud kirjalike töödena. Aineõpetaja märgib õppeinfosüsteemi järelvastamise tähtaja. Samuti uuendab aineõpetaja pärast järelvastamist Stuudiumis nii hinnangut/tähthinnet kui ka kommentaari.

Õpilasel on õigus järeltööd sooritada juba arvestusliku töö toimumise päevale järgneval päeval üldjuhul kuni 10 päeva jooksul. Pikema haiguse või muul põhjusel koolist puudumise korral määratakse tähtajad kokkuleppel aineõpetajaga. Vajadusel võib eelnevalt osaleda veel aineõpetaja konsultatsioonitunnis. Järeltöö tegemise aja ja koha määrab vastava aine õpetaja.

Tugiõpe

Õpilasele, kelle veerandi eeldatav või poolaasta kokkuvõttev sõnaline hinnang või tähthinne on «puudulik» või «nõrk» või on jäetud välja panemata, määrab õppenõukogu selles õppeaines järgmiseks veerandiks või poolaastaks tugiõppe, individuaalse õppekava ja/või muu tugisüsteemi (logopeediline abi, õpiabi jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused ning ennetada täiendavat õppetööd.

Tugiõppeperioodi alguses saab õpilane tugiõppelehe tähtaegadega. Kui õpilane määratud tähtaegadest kinni ei pea, tuleb vastavad tööd teostada täiendaval õppetööl.

Õppeaasta kokkuvõte

Õppeaine kokkuvõttev aastahinnang või 9. klassis tähthinne kujuneb poolaasta hinnangute või tähthinnete alusel. Kui õppeaine poolaastahinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, arvestatakse aastahinnangu või 9. klassis tähthinde väljapanekul, et õpilase vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavad hindele «nõrk».

Täiendav õppetöö

Kui õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks (poolaasta lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna kokkuvõttev poolaasta või aastahinne «puudulik» või «nõrk» või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang, jäetakse õpilane täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

Täiendava õppetöö ajal täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendav õppetöö kantakse õppeinfosüsteemi. Täiendava õppetöö tulemused kontrollitakse ja hinnatakse lähtuvalt kooli hindamise korraldusest.

14.7. Sõnaliste hinnangute ja tähthinnete vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus sõnalisi hinnanguid ja tähthindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinnangu või hinde teadasaamist. Selleks tuleb esitada direktorile kirjalikult vastav taotlus koos põhjendustega. Direktor teeb otsuse ja teavitab sellest nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

14.8. Õpilase käitumise kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmine

Käitumise ja hoolsuse hindamisel on kaugemaks sihiks kooli põhieesmärk *“Pärnu Vabakooli õppija on eluterve, õnnelik ja vastutustundlik inimene”*. Selleks kaasame lapse erineval viisil kaasotsustajana käitumise arutellu, mida juhib täiskasvanu.

Käitumise tagasisidestamise aluseks on kooli väärtusruum, kooli kodukorra täitmine, üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine, samuti õppekava vastava kooliastme üldpädevused. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetes: vastutustunne, töökus, võimetekohane õppimine ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Kirjalikku tagasisidet anname käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja tema vanemale neli korda aastas: 1. ja 3. õppeveerandi kohta eksperthinnangutes, see arutatakse läbi koos perega arenguevestlusel, ning kokkuvõtvalt poolaasta kohta 2. ja 4. õppeveerandi järel elektroonilise õppeinfosüsteemi vahendusel ja tunnistusel. Käitumist ja hoolsust hindame skaalal «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».

Käitumine

Käitumishinde «eeskujulik» saab õpilane, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.

Käitumishinde «hea» saab õpilane, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.

Käitumishindega «rahuldav» märgime õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab täiskasvanute tähelepanu ning suunamist.

Käitumishinde «mitterahuldav» saab õpilane, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lapsevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

Käitumise poolaastahindeks saab «mitterahuldav» kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse.

Hoolsus

Hoolsushinde «eeskujulik» hindame õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati vastutustundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hoolsushinde «hea» saab õpilane, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

Hoolsushinde «rahuldav» saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

Hoolsushindega «mitterahuldav» hindame õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

14.10. Klassi ja kooli lõpetamise nõuded

Klassi lõpetamine

Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetöle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.

Põhikooli õpilasi üldjuhul klassikursust kordama ei jäeta. Erandjuhul võib õppenõukogu põhjendatud otsusega jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilane on kolmes või enamas õppeaines saanud kokkuvõtva aastahinnangu või tähthinde «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

Põhikooli lõpetab õpilane,

- kellel õppeainete viimased aastahinnangud või tähthinded on vähemalt „rahuldavad”,
- kes on kolmandas kooliastmes sooritanud kaks loovtööd ning
- kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase lapsevanema kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda ka õpilasele:

- kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

Põhikooli lõpetamise tingimused täitnud õpilasele või eksternile väljastab kool õppenõukogu otsusel põhikooli lõputunnistuse, millele kantakse õpilase 9. klassi aastahinded ja nende ainete hinded, mis on eelnevates klassides õppekava järgselt õpitud (nt loodusõpetus 7. klassis, inimeseõpetus 8. klassis). Aastahinded pannakse välja enne eksamiperioodi algust 5-pallises süsteemis.

15. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

Õppe korraldamisel lähtume kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagame talle võimetekohase õppe ja vajaliku toe õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

15.1. Haridusliku erivajadusega õpilane (HEV-õpilane)

Haridusliku erivajadusega õpilane on laps, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

Andekas õpilane - andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult keskmisest kõrgemaid võimeid erinevates valdkondades. Kui ilmneb õpilase andekus, tagame talle koolis individuaalse õppekava rakendamise (IÕK) ning vajaduse korral täiendava juhendamise aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt haridusprogrammide või haridusasutuste kaudu.

Individualiseeritud õpirajaga õpilane - vanemaga kokkuleppel osalise ajaga koduõppel olev õpilane, kelle IÕK rakendab maksimaalselt õpilase eeldused ja tugevused ning kasutab ära tema võimalused. Õppetöö tulemuse eest vastutab õpilane ise, perel ja koolil on toetav roll.

Õpiraskustega õpilane - õpilane, kellel tajude, mälu, mõtlemise, kõnega seotud raskused avalduvad suulise ja kirjaliku kõne, arutlus- ja meenusoskuste, teabe struktureerimise ning arvutamisoskuse valdkonnas ning õppetöös ilmnevad raskused materjali omandamisega. Toetame õpilase kognitiivseid oskusi ning kujundame õpioskusi- ja vilumust IÕK-ga kokku lepitud erisuste toel.

Muukeelne õpilane - eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus koolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat. IÕK-ga toetame õpilase keelelist integreerumist õppetöösse ja ühiskonda.

Väikeklassis õppiv õpilane - õpilane, kellel on raskest kroonilisest psüühikahäirest tulenev püsiv normikohasest erinev käitumismuster ja/või õpivõime langus, mis takistavad õpilase enda ja teiste õpilaste õppimist ning ohustavad turvalisust tavaklassis või kes on lastepsühhiaatri poolt suunatud pikaajalisele rehabilitatsiooniteenusele. Soovituse väikeklassis õppimiseks annab üleriigiline nõustamismeeskond. IÕK-ga toetame õppekava nõuete täitmist, arvestades lapse individuaalset võimekust ja psüühilist seisundit.

Üks ühele õppevormis õppiv õpilane - rakendatakse erandjuhtudel väga raske ja püsiva psüühikahäirega õpilasele, kes on laste psühhiaatri otsusega suunatud pikaajalisele rehabilitatsiooniteenusele või kohtumääruse alusel suunatud sotsiaalhoolekande asutusse ja üleriigiline nõustamiskomisjon on soovitanud ühe õpilase õpetamisele keskendatud õppe rakendamist. IÕK rakendamisega toetatakse õpilase erivajadusest lähtuvat individuaalset arengut ning vastavalt vajadusele tõstetakse või vähendatakse nõudmisi õpitulemustele. Soovituse annab üleriigiline nõustamismeeskond.

Tundeelu- ja käitumishäiretega õpilane - psüühikahäirest tulenev normikohasest erinev käitumismuster koos emotsionaalsete häiretega, mis takistavad õpilase enda ja teiste õpilaste õppimist tavaklassi tingimustes. IÕK toetab õppekava nõuete täitmist, IÕK oluliseks osaks on positiivse käitumise kujundamise tegevuskava.

Käitumisprobleemidega õpilane - eirab õpetajate nõudmisi ja rikub järjepidevalt koolis kehtivaid käitumismorme. Õpilasele koostatakse koostöös vanemaga individuaalne käitumise tugikava.

Koduõppel olev õpilane - koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel määratud tervisliku seisundi tõttu või lapsevanema soovil koduõppele määratud õpilane. IÕK rakendamisega toetatakse õppekava nõuete täitmist. Koduõppe lapsevanema soovil korraldab ja selle eest vastutab täiel määral lapsevanem.

15.2. HEV- õpilase õppetöö korraldamise põhimõtted

Abi vajava õpilase esmaseks märkajaks on koolis **õpetaja** ja **klassijuhataja**, kes annavad info edasi teistele tugimeeskonna liikmetele. Tugimeeskonda kuuluvad veel **haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija, eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog, õppealajuhataja ja kooliõde**. Vajadusel kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli nagu noorsoopolitsei, lastekaitsespetsialist ja koolivälise nõustamismeeskond jt.

Õpilast toetame kolmel erineval tasandil:

- 0-tasand klassiruumis (üldtugi)
- I tasand koolisisese tugimeeskonna toel (üldtugi)
- II tasand koolivälise nõustamismeeskonna toel (tõhustatud ja eritugi)

Õpilase toetamine klassiruumis (0-tasand):

- **õppetöö individualiseerimine** - tööjuhendi täiendav selgitamine, töö käigus juhendamine, töö raskusastme reguleerimine, abimaterjalile viitamine, teksti suurendamine;
- **õppetöö diferentseerimine** - sobiv metoodika ja hindamine, eri tasemel õppe korraldamine, ülesannete mahu vähendamine, logopeediliste õpilaste diferentseeritud hindamine;
- **tunnivälised toetavad meetmed** - aineõpetaja konsultatsioon ja ainealane järeleaitamine.

Õpilase toetamine kooli tasandil (I tasand)

Kui eespool nimetatud tegevustest ei ole abi, siis tuleb leida õpilase toetamiseks tugisüsteemist sobiv tugimeede. Kooli pakutavad tugimeetmed jagunevad:

- kooli tugispetsialistide poolne nõustamine (klassijuhataja, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed, psühholoog);
- koolikorralduslikud formaadid (aineõpetaja konsultatsioon, õpituba, IÕK-d, õpiabi, HEV-klassid, koduõpe, individualiseeritud õpirada, koolivälisele nõustamisele ning haridusprogrammidesse või haridusasutustesse suunamine).

Õpilase kooliväline toetamine (II tasand)

Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendame õpilasele

- **tõhustatud tuge** või **erituge**;
- terviseseisundist tulenevat koduõpet;
- riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemuste vähendamist ja/või asendamist ühes või mitmes aines;
- õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamist.

15.3. HEV- õpilasele tugimeetmete rakendamine

Andeka õpilase toetamine - keerukama raskusastme ja ainekava laiendavad ülesanded, loovuse rakendamist nõudvad ülesanded, projektõpe, lapsevanema nõusolekul individuaalse õppekava rakendamine, info edastamine väljaspool kooli toimuvatest aineüritustest, osalemine koolisisestel või koolivälistel olümpiaadidel, õpilasvõistlustel ja projektides, ressursside olemasolul andekatele õpilastele spetsiaalse õppekavaga rühmaõpe, õpe kiirendatud tempos, klassiülesed ainekoostöörühmad, osalemine aine- ja huviringides, õppimine õpetades, osalemine koolivälises uurimisgrupis.

Aineõpetaja konsultatsioon - igal nädalal toimuv aineõpetaja konsultatsioonitund.

Õppenõustamine - laste, lapsevanemate ja lastega töötavate isikute nõustamine lapse võimete ja arenguvõimaluste väljaselgitamisel ning õppimise või käitumisega seotud probleemide ennetamisel ning lahendamisel.

Logopeediline nõustamine - lapse suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamise või arendamise võtete soovimine lähtuvalt kõneuuringu tulemustest.

Eripedagoogiline nõustamine - lapsele sobivate tugiteenuste, võimetekohase õppekava, õppevormi, õppematerjali ja õpistrateegiate soovimine lähtuvalt kompleksse uuringu tulemustest.

Psühholoogiline nõustamine - lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine ja arengu toetamine koostöös lapsevanemate, õpetajate ja teiste erialade spetsialistidega.

Sotsiaalpedagoogiline nõustamine - lapse arengu ja hariduse toetamine lapse või perekonna sotsiaalsete probleemide korral ning vastavate pedagoogiliste ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

Individuaalne õppekava - õpilasele õppekorralduse rakendamine, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse, õpilase klassi läbimise aega või nominaalse õppeaja muutmine, koolivälise nõustamismeeskonna soovitus vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

Individuaalne käitumise tugikava - kirjeldame õpilase toimetulekut, analüüsime riski- ja kaitsetegureid. Sellest lähtuvalt sõnastame õpitavate oskuste loetelu, soovitava tulemuse ja orienteeruva tähtaja soovitava tulemuse saavutamiseks.

Õpiabitund ja õpiabirühm - toetav õpetus aineraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning suuliste ja/või kirjaliku kõne probleemidega õpilasele. Toetab õpilase vastavas klassis õppimist ja õpitulemuste omandamist. Õpiabitundi ei saa käsitleda aineõpetaja poolt väljaspool klassiõpet läbiviidava järeldamistunnina.

Tasemerühm - ühes klassis konkreetnes õppeaines õppetöö läbiviimiseks õpilaste teadmiste ja oskuste taseme alusel moodustatud rühm, eesmärgiga paremini korraldada ja läbi viia õpilastele võimete kohast õpet. Õpilasel on võimalus paraneva õppeedukuse korral teise gruppi üle minna.

Individuaalne õpe - õpilasele, kes tulenevalt oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja/või käitumishäire, puude või muu terviseseisundi tõttu vajab individuaalset või rühmaõpet või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis. Koostame õpilasele IÕK.

Eriklasi moodustamine - vajadusel moodustame tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele.

Koduõpe - väljaspool kooliruumi korraldatav õpe. Rakendatakse, kui õpilase terviseseisund ei võimalda tal kooli päevakavas või õppe individuaalse korralduskavaga ettenähtud õppes osaleda ja/või kui lapsevanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada.

15.4. Tugimeetmete tõhususe hindamine

Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut. Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kaks korda aastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel. Meetmete rakendamise perioodi

lõpul hindab HEV-koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks:

- meetme rakendamise lõpetamine,
- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil,
- meetme vahetamine või muu meetme lisamine,
- täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamismeeskonna poole pöördumise soovitamine.

Tugimeetme tõhususe analüüs ja edasised kokkulepped kajastuvad õpilase **individuaalse arengu jälgimise kaardil** (IAK). Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart on materjal, kuhu koondame erinevate osapoolte märkamised õpilase toimetuleku, rakendatud meetmete ja nende toimimise kohta.

16. Karjääriõppe ja nõustamise korraldamine

Karjääriõppe toimub koolis läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemise kaudu õpetajate planeeritud õppeprotsessi käigus. Arvestame selle sisu ja eesmärgi kooli õppekeskkonna kujundamisel. Toome aineõppesse vastavad teemakäsitlused, näited ja meetodid, kord aastas toimub karjäärinädal. See valdkond toetab õpilaste karjääriotsuseid ja elu planeerimist.

Karjääriinfot edastab eelkõige karjäärikoordinaator, kuid sama teevad ka klassijuhatajad. Koordinaator on õpilastele abiks, et

- toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- olla õpilase usaldus- ja kontaktisik suhetes täiskasvanute maailmaga;
- vahendada vajalikku informatsiooni vabaajategevuse ja kutsesuunitluse alal;
- toetada õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõppe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. Vabakool teeb koostööd Pärnumaa Rajaleidja keskuse karjäärispetsialistidega, kes pakuvad erinevaid loenguid ja individuaalset nõustamist. Karjääriõppe sisu lähtub valikainekavast „Karjääriõpetus“.

Karjääriõppe osana õpilased

- käivad õppekäikudel paikkonna ja Eesti koolides ning ettevõtetes;
- tutvuvad erinevate elualade esindajate ametitega;
- osalevad võimalusel töövarjupäeval, Lahedal Koolipäeval, erinevates kohalikes karjääriprogrammides;
- osalevad kooli karjäärinädalal;
- teevad vaimse võimekuse, isiksuse ja tööalase suundumuse testi;
- testi alusel saavad individuaalse nõustamise Rajaleidja keskuse karjäärispetsialistidelt.

17. Õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Elav kontakt Vabakooli lapsevanematega tagab väga hea infovahetuse kooli ja kodu vahel. Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta. Kool on kohustatud võimaldama õpilase vanemale juurdepääsu kooli valduses olevale teabele õpilase kohta.

Õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise viisid Vabakoolis on

- hommikulaulmine info jagamiseks;
- õpilaspäevik ja õppeinfosüsteem;
- reedene kodukiri lapsevanematele;
- Vabakooli koduleht;
- arenguvestlus õpilase ja tema perega;
- aineõpetaja konsultatsioonitund;
- klassijuhatajatund;
- lapsevanemate koosolek;
- koolikogukonna ühistegevused.

Vabakool avalikustab kooli vastuvõtu tingimused ja korra ning kooli üle riiklikku järelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed oma veebilehel.

Õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitame õpilast õppeveerandi või kursuse algul. Kool loob vanematele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks.

Õpilasele ja vanemale teeme kooli kodukorras sätestatud korras teatavaks õpilasele kohalduva osa kooli päevakavast. Õppeveerandi algul teavitab kool õpilast ja vanemat peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest.

Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku õpilaste vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus osaleda vanemate koosolekul. Kooli juhataja on vähemalt ühe viiendiku klassi õpilaste vanemate nõudmisel kohustatud kutsuma kokku selle klassi õpilaste vanemate koosoleku.

Nõustame koolis vajaduse korral lapsevanemat lapse arengu toetamise ja kodus õppimise teemadel.

18. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Pärnu Vabakool on koostöökool.

Õpetajate koostöö alused:

- kogukondlikkus ja kollegiaalne juhtimine;
- ühine visioon ja väärtusruum;
- ühised väljakutsed;
- ühine, jagatud õpetajakogemus, -elamus;
- ühine aastateema või õppeaasta prioriteet;
- üks ja ainus õpetajate tuba.

Õpetajate koostöö eesmärgid:

- rakendada 21. sajandi õpetajapädevusi;
- muuta õppimise käsitust: *learning by doing, learning by teaching*;
- luua huvitav kool, õnnelik kool;
- inspireerida koostöö abil õppeprotsessi ja inimesi;
- saada teadlikumaks iseendast ja teistest.

Õpetajate koostöö väljendub mitmekülgses tegevuses:

- Kooli Süda koosolek igal teisel neljapäeval;
- õppenõukogu;
- palju planeerimist ainete lõimimiseks nii valdkondade siseselt kui nende vahel;
- teemanädalad;
- kolleegide tunnikülastused;
- kooli suurprojektid;
- ühe klassi kahe klassijuhataja koostöö;
- loovtööde koostöine juhendamine;
- mentorlus;
- ühekordsed koostööprojektid, nt raamatu ettevalmistamine;
- erinevad klassipiirideta projektid;
- hommikulaulmine;
- koostöö teiste huvigruppidega, nt lapsevanematega;
- koostöö teiste koolide ja ettevõtetega;
- õpetajate koolitused ning ootuste ja tulemuste analüüs;
- koostöö teadusasutustega, nt Tallinna Ülikooliga;
- õpetajate koolikülastused Eestis, Taanis ja mujal;
- ise koolituste korraldamine;
- osalemine konverentsidel, seminaridel jm;
- ühistegevus rahvusvahelistes projektides;
- jm

Õpetajate koostööl Vabakoolis on suur mõju inimeste potentsiaali rakendamisele, inimsuhetele ja õpikeskkonnale. Koostöö loob inspiratsiooni, turvatunnet, usaldust, valmisolekut uuteks kohtumisteks ja väljakutseteks. Sellega kaasneb koolis muutunud õpikäsituse elujõulisus ning teadmine, et kool on huvitav.

19. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava vaatame läbi õppenõukogus üks kord aastas. Kooli õppekava uuendame vastavalt riikliku õppekava muudatustele või valikainete osas tehtud ettepanekutele.

Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis esitatakse direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, algatab kooli õppekava muutmise direktor.

Kool kaasab õppekava uuendamisse ja täiendamisse õpilasi, vanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Osapoolte kaasamine on vajalik, et mõista nende huvisid ning saada tagasisidet senise õppekava toimimisest.

Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine ja eelnõu esitamine enne selle kehtestamist

Algatustaotluse alusel kutsub direktor kokku töörühma, kes valmistab ette kooli õppekava muudatused. Need vormistatakse kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna.

Direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne selle kehtestamist arvamuse andmiseks nõukogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 ja § 71 kehtestab direktor kooli õppekava ja selle muudatused käskkirjaga. Direktor vastutab kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest. Erakooli õppekava kinnitab kooli pidaja.

Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab kooli õppekava kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

20. Lisad

Kooli õppekava sisaldab

- lisasid kaheksa ainevaldkonna ja
- kolme valikaine kohta.

Iga valdkonnakava koosneb

- valdkonna üldalustest,
- ainekavadest, mis esitavad õpitulemused, õppesisu ning nendevahelise seose klassiti ja
- õpilase enesehindamislehtedest.

LISA 1	Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“
LISA 2	Ainevaldkond „Võõrkeeled“
LISA 3	Ainevaldkond „Matemaatika“
LISA 4	Ainevaldkond „Loodusained“
LISA 5	Ainevaldkond „Sotsiaalsained“
LISA 6	Ainevaldkond „Kunstiained“
LISA 7	Ainevaldkond „Tehnoloogia“
LISA 8	Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“
LISA 9	Valikõppeaine „Usundiõpetus“
LISA 10	Valikõppeaine „Informaatika“
LISA 11	Valikõppeaine „Karjääriõpetus“